II

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

PADOME

PADOMES LĒMUMS

(2008. gada 18. februāris)

par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Turcijas Republiku, un par Lēmuma 2006/35/EK atcelšanu

(2008/157/EK)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 390/2001 (2001. gada 26. februāris) par palīdzību Turcijai saistībā ar pirmspievienošanās stratēģiju, un jo īpaši par pievienošanās partnerības izveidi [1], un jo īpaši tās 2. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Regulā (EK) Nr. 390/2001 ir paredzēts, ka Padomei pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu jāpieņem lēmums par principiem, prioritātēm, starpposma mērķiem un nosacījumiem, kas ietverti pievienošanās partnerībā, ko iesniegs Turcijai, kā arī par turpmākiem nozīmīgiem tās pielāgojumiem.

(2) Pamatojoties uz minēto, Padome 2001. un 2003. gadā noslēdza Pievienošanās partnerību ar Turciju [2].

(3) Komisija 2004. gada ieteikumā par Turciju uzsvēra, ka Eiropas Savienībai būtu jāturpina pārraudzīt politisko reformu procesu un 2005. gadā būtu jāierosina pārskatīta pievienošanās partnerība. Ņemot to vērā, 2006. gada janvārī Padome pieņēma pārskatītu partnerību [3].

(4) Eiropadome 2004. gada decembrī secināja, ka Eiropas Savienība turpinās cieši pārraudzīt politisko reformu īstenošanas gaitu, pamatojoties uz pievienošanās stratēģiju, kurā noteiktas reformu procesa prioritātes.

(5) Dalībvalstis 2005. gada 3. oktobrī sāka sarunas ar Turciju par tās pievienošanos Eiropas Savienībai. Sarunu virzība būs atkarīga no Turcijas panākumiem, kas gūti, gatavojoties pievienoties ES, *inter alia* vērtējot to, kā īsteno pievienošanās partnerību, ko regulāri pārskata.

(6) Komisijas Paziņojumā par paplašināšanās stratēģiju un galvenajiem uzdevumiem 2006.–2007. gadam norādīts, ka partnerības atjauninās 2007. gada beigās.

(7) Padome 2006. gada 11. decembrī panāca vienošanos, ka starpvaldību konferencē dalībvalstis nepieņems lēmumu par astoņu sadaļu atvēršanu, kuras ir saistītas ar Turcijai noteiktiem ierobežojumiem attiecībā uz Kipras Republiku, un arī to, ka tās nepieņems lēmumu par sadaļu provizorisku slēgšanu līdz Komisija veiks pārbaudi, vai Turcija ir izpildījusi tās saistības attiecībā uz papildprotokolu.

[1] OV L 58, 28.2.2001., 1. lpp.

[2] Lēmums 2001/235/EK (OV L 85, 24.3.2001., 13. lpp.) un Lēmums 2003/398/EK (OV L 145, 12.6.2003., 40. lpp.).

[3] Lēmums 2006/35/EK (OV L 22, 26.1.2006., 34. lpp.).

(8) Padome 2006. gada 17. jūlijā pieņēma Regulu (EK) Nr. 1085/2006, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA*) ([1]), kurā izklāstīta jauna finansiālā atbalsta sistēma pirmspievienošanās valstīm.

(9) Tādēļ ir lietderīgi pieņemt pārskatītu Pievienošanās partnerību, ar ko atjaunina pašreizējo partnerību, lai apzinātu jaunas prioritātes turpmākam darbam, balstoties uz secinājumiem, kas iekļauti 2007. gada progresa ziņojumā par Turcijas gatavošanos turpmākai integrācijai Eiropas Savienībā.

(10) Lai sagatavotos dalībai ES, Turcija būtu jāizstrādā plāns, ietverot tajā grafiku un īpašus pasākumus pievienošanās partnerības prioritāro jautājumu risināšanai.

(11) Lēmums 2006/35/EK būtu jāatceļ,

IR NOLĒMUSI ŠĀDI.

1. pants

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 390/2001 2. pantu Turcijas pievienošanās partnerībā ietvertie principi, prioritātes, starpposma mērķi un nosacījumi ir izklāstīti šā lēmuma pielikumā.

2. pants

Pievienošanās partnerības īstenošanu pārbauda un pārrauga struktūras, kas izveidotas saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, un Padome, pamatojoties uz Komisijas gada ziņojumiem.

3. pants

Lēmums 2006/35/EK ir atcelts.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2008. gada 18. februārī

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
D. RUPEL

([1]) OV L 210, 31.7.2006., 82. lpp.

PIELIKUMS

2007. GADA PIEVIENOŠANĀS PARTNERĪBA AR TURCIJU

1. IEVADS

Eiropadome 1997. gada decembra sanāksmē Luksemburgā nolēma, ka pievienošanās partnerība būtu galvenais elements uzlabotajā pirmspievienošanās stratēģijā, kurā visas palīdzības formas kandidātvalstīm apvienotas vienā sistēmā. Tādā veidā Kopiena virza palīdzību uz katras kandidātvalsts īpašajām vajadzībām, lai sniegtu atbalstu konkrētu, ar pievienošanos saistītu problēmu risināšanai.

Pirmo Turcijas pievienošanās partnerību Padome pieņēma 2001. gada martā. Komisijas 2002. gada oktobra stratēģijas dokumentā par paplašināšanos noteikts, ka Komisija ir iecerējusi ierosināt pārskatītu Turcijas pievienošanās partnerību. Komisija 2003. gada martā iesniedza pārskatītu Turcijas pievienošanās partnerību, un Padome to pieņēma tā paša gada maijā. Lai garantētu reformu procesa ilgtspēju un neatgriezeniskumu, Komisija 2004. gada oktobra ieteikumā ierosināja, ka ES būtu jāturpina cieši uzraudzīt politisko reformu norisi. Jo īpaši Komisija ierosināja 2005. gadā pieņemt pārskatītu pievienošanās partnerību un Padome to pieņēma 2006. gada janvārī. Pastāv iedibināta prakse pārskatīt partnerības reizi divos gados, ņemot vērā gūtos panākumus partnerību īstermiņa prioritāšu īstenošanā. Tāpēc Komisija ierosina atjaunināt pievienošanās partnerību.

Turcijai būtu jāizstrādā plāns, kurā būtu iekļauts grafiks un īpaši pasākumi, kas paredzēti, lai risinātu pievienošanās partnerības prioritāros jautājumus.

Pārskatītā pievienošanās partnerība ir pamatā vairākiem politikas/finanšu instrumentiem, ko izmantos, lai palīdzētu Turcijai sagatavoties dalībai ES. Konkrēti pārskatītā pievienošanās partnerība būs pamatā turpmākām politikas reformām, un tā būs kritērijs, lai izvērtētu gūtos panākumus.

2. PRINCIPI

Galvenās prioritātes, kas noteiktas Turcijai, attiecas uz tās spēju pildīt Kopenhāgenas 1993. gada Eiropadomes noteiktos kritērijus un sarunu prasības, ko Padome pieņēma 2005. gada 3. oktobrī.

3. PRIORITĀTES

Prioritātes, kas ietvertas šajā pievienošanās partnerībā, ir izraudzītas, balstoties uz pamatotām cerībām, ka dažos nākamajos gados valsts tās varēs sasniegt pilnībā vai gūt būtiskus panākumus to izpildē. Ir nošķirtas īstermiņa prioritātes, ko uzskata par izpildāmām viena līdz divu gadu laikā, un vidēja termiņa prioritātes, kuras uzskata par izpildāmām trīs līdz četru gadu laikā. Prioritātes attiecas gan uz tiesību aktiem, gan uz to īstenošanu.

Pārskatītā pievienošanās partnerībā norādītas Turcijas dalības sagatavošanas darbu prioritārās jomas. Tomēr Turcijai tik un tā būs jārisina visi progresa ziņojumā noteiktie jautājumi, tostarp politisko reformu procesa stiprināšana, lai garantētu tā neatgriezeniskumu un nodrošinātu tā vienādu īstenošanu visā valstī un visos pārvaldes līmeņos. Ir arī svarīgi, lai Turcija pildītu tiesību aktu tuvināšanas un *acquis* īstenošanas saistības atbilstīgi saistībām, ko tā uzņēmusies saskaņā ar asociācijas nolīgumu, muitas savienību un saistītiem EK un Turcijas Asociācijas padomes lēmumiem, piemēram, par tirdzniecības režīmu attiecībā uz lauksaimniecības produktiem.

3.1. ĪSTERMIŅA PRIORITĀTES

Politiskais dialogs

Demokrātija un tiesiskums

Valsts pārvalde

— Īstenot valsts pārvaldes un personāla politikas reformu, lai panāktu lielāku efektivitāti, atbildību un pārskatāmību.

— Stiprināt vietējās pārvaldes iestādes, veicot centrālās pārvaldes reformu, nododot pilnvaras vietējās pārvaldes iestādēm un nodrošinot tām pietiekamus resursus.

— Īstenot tiesību aktus, ar ko paredzēts izveidot pilnībā darbspējīgu ombuda sistēmu.

— Pieņemt un īstenot tiesību aktus par Revīzijas palātu.

Civilu struktūru veikta drošības spēku kontrole

— Stiprināt centienus, lai civilu struktūru veiktu militārās jomas kontroli saskaņotu ar ES dalībvalstu praksi. Nodrošināt, lai militārie spēki neiejauktos politiskos jautājumos un lai civilās iestādes pilnībā pildītu drošības jautājumu uzraudzības funkcijas, tostarp attiecībā uz valsts drošības stratēģijas izveidi un īstenošanu.

— Rīkoties, lai drošības jautājumus risinātu ar lielāku atbildību un pārskatāmību.

— Noteikt pilnīgu parlamentāru kontroli, ieskaitot ārēju revīziju, militārās un aizsardzības politikas un visu ar to saistīto izdevumu jomā.

— Ierobežot militāro tiesu jurisdikciju, attiecinot to uz militārā personāla militāro pienākumu veikšanu.

Tiesu sistēma

— Pastiprināt centienus, tostarp, veicot apmācības, lai nodrošinātu, ka tiesu iestāžu interpretācija attiecībā uz tiesību aktiem, kas saistīti ar cilvēktiesībām un pamatbrīvībām, atbilst Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai, Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) tiesu praksei un Turcijas Konstitūcijas 90. pantam.

— Nodrošināt tiesu iestāžu neatkarību no citām valsts iestādēm, jo īpaši attiecībā uz Tiesnešu un prokuroru augstāko padomi un kontroles sistēmu. Konkrētāk, nodrošināt, lai Tiesnešu un prokuroru augstākā padome pārstāvētu tiesu iestādes kopumā.

— Pastiprināt tiesu iestāžu darbības efektivitāti, jo īpaši nostiprinot to iestāžu spējas un pieņemot jaunu civilprocesa kodeksu.

— Turpināt reģionālu apelācijas tiesu veidošanu.

Korupcijas novēršanas politika

— Izstrādāt vispārēju korupcijas novēršanas stratēģiju, ietverot tajā arī augsta līmeņa korupcijas apkarošanu, un centrālo iestādi, kas pārrauga tās īstenošanu, tostarp, apkopojot statistikas datus. Uzlabot koordināciju starp visām iesaistītajām iestādēm.

— Nodrošināt, lai tiktu īstenoti noteikumi par ētikas principiem, kas jāievēro civildienesta ierēdņiem, un attiecināt tos arī uz vēlētām amatpersonām, tiesu iestāžu amatpersonām, akadēmisko iestāžu darbiniekiem un militārpersonām.

— Atbilstīgi Eiropas paraugpraksei ierobežot neaizskaramību, kas piešķirta politiķiem un valsts amatpersonām, un pilnveidot tiesību aktus par politisko partiju un par vēlēšanu kampaņu finansēšanas pārskatāmību.

Cilvēktiesības un minoritāšu aizsardzība

Starptautisku tiesību aktu ievērošana cilvēktiesību jomā

— Ratificēt ANO Konvencijas pret spīdzināšanu fakultatīvo protokolu, ar ko paredzēts izveidot ieslodzījuma vietu neatkarīgas pārraudzības sistēmu.

Eiropas Cilvēktiesību Tiesa

— Ievērot Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju un nodrošināt, lai pilnībā tiktu izpildīti ECT spriedumi.

— Grozīt kriminālprocesa kodeksu, lai piemērotu tiesības uz atkārtotu lietas izskatīšanu atbilstīgi ECT attiecīgiem spriedumiem.

Cilvēktiesību veicināšana un īstenošana

— Saskaņā ar attiecīgiem ANO principiem izveidot neatkarīgu valsts cilvēktiesību iestādi, nodrošinot tai pietiekamus resursus. Pārraudzīt cilvēktiesību aizsardzības lietas, tostarp, izmantojot statistikas datus.

— Turpināt tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku apmācību par cilvēktiesību jautājumiem un izmeklēšanas metodēm.

Pilsoņu un politiskās tiesības

Spīdzināšanas un ļaunprātīgas izturēšanās novēršana

— Nodrošināt, lai īstenotu pasākumus, kas atbilstīgi Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un Eiropas Spīdzināšanas novēršanas komitejas ieteikumiem pieņemti saistībā ar "absolūtas neiecietības" politiku attiecībā pret spīdzināšanu un ļaunprātīgu izturēšanos.

— Nodrošināt Stambulas Protokola īstenošanu visā valstī, jo īpaši uzlabojot speciālās medicīniskās zināšanas.

— Pastiprināt cīņu pret nesodāmību. Nodrošināt, lai prokurori laikus un efektīvi veiktu iespējamo lietu izmeklēšanu, kas sekmētu vainīgo atrašanu un sodu piespriešanu tiesā.

Tiesas iestāžu pieejamība

— Pastiprināt centienus, lai nodrošinātu atbilstīga līmeņa juridisku palīdzību un kvalificētus tulku pakalpojumus.

Vārda brīvība

— Lai nodrošinātu pilnīgu vārda brīvību, pārskatīt un īstenot tiesību aktus par vārda brīvību, tostarp preses brīvību, atbilstīgi Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un saskaņā ECT praksi.

— Uzlabot to personu stāvokli, kuras ir pakļautas kriminālvajāšanai vai ir notiesātas par sava viedokļa nevardarbīgu paušanu.

Pulcēšanās un biedrošanās brīvība

— Atbilstīgi Eiropas Cilvēktiesību konvencijai un ar to saistītai tiesu praksei turpināt īstenot visas reformas, kas attiecas uz biedrošanās un mierīgas pulcēšanās brīvību. Īstenot pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu to, ka drošības spēki pārmērīgi lieto spēku.

— Saskaņot tiesību aktus par politiskajām partijām ar ES dalībvalstu paraugpraksi.

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas

— Turpināt nostiprināt pilsoniskās sabiedrības attīstību valstī un tās iesaisti valsts politikas veidošanā.

— Atvieglot un veicināt atvērtu visu Turcijas pilsoniskās sabiedrības grupu un Eiropas partneru saziņu un sadarbību.

Ticības brīvība

— Veikt vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu iecietības gaisotni, kura praksē veicina ticības brīvības pilnīgu ievērošanu.

Ievērojot Eiropas Cilvēktiesību konvencijas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru:

— Pārskatīt un īstenot tiesību aktus par fondiem.

— Interpretēt un piemērot spēkā esošus tiesību aktus, kamēr nav pieņemti jauni tiesību akti par fondiem.

— Nodrošināt, lai tādas reliģiskas kopienas, kas nav musulmaņi, var iegūt juridiskas personas statusu un īstenot savas tiesības.

— Nodrošināt iespēju iegūt reliģisko izglītību minoritātēm, kas nav musulmaņi, ieskaitot attiecīgu garīdznieku izglītošanu.

— Nodrošināt vienādu attieksmi pret Turcijas un ārvalstu valstspiederīgajiem attiecībā uz viņu iespējām īstenot ticības brīvību, piedaloties organizētu reliģisku kopienu dzīvē.

— Pieņemt tiesību aktus, lai novērstu to personu atkārtotu saukšanu pie atbildības un apsūdzības, kuras atsakās pildīt militāro dienestu pārliecības vai reliģisku apsvērumu dēļ.

Saimnieciskas un sociālās tiesības

Sieviešu tiesības

— Veikt pasākumus, lai īstenotu pašreizējos tiesību aktus par sieviešu tiesībām un pret visu veidu vardarbības izpausmēm pret sievietēm, tostarp noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti, lai aizsargātu godu. Atbilstīgi pašreizējiem tiesību aktiem nodrošināt tiesnešu un prokuroru, tiesībaizsardzības iestāžu, pašvaldību un citu atbildīgo iestāžu darbinieku specializētas apmācības, un stiprināt centienus, lai visās lielajās pašvaldībās izveidotu patvēruma vietas sievietēm, kas pakļautas vardarbības draudiem.

— Turpināt palielināt plašas sabiedrības, un jo īpaši vīriešu informētību par dzimuma jautājumiem, un veicināt sieviešu nozīmi sabiedrībā, tostarp nodrošinot vienlīdzīgas piekļuves iespējas izglītībai un dalībai darba tirgū, kā arī politiskajā un sabiedriskajā dzīvē; atbalstīt sieviešu organizāciju veidošanu, lai sasniegtu šos mērķus.

Bērnu tiesības

— Nodrošināt Likuma par bērnu aizsardzību pilnīgu īstenošanu un veicināt bērnu tiesību aizsardzību saskaņā ar ES un starptautiskiem standartiem.

— Turpināt centienus, lai risinātu bērnu darba un bērnu nabadzības problēmas un uzlabotu ielu bērnu stāvokli.

Darba tiesības un arodbiedrības

— Nodrošināt, lai atbilstīgi ES standartiem un attiecīgajām SDO konvencijām būtu ievērotas visas arodbiedrību tiesības, jo īpaši attiecībā uz tiesībām apvienoties, tiesībām streikot un tiesībām risināt kolektīvas sarunas.

— Turpināt stiprināt sociālo dialogu, atvieglot un veicināt sadarbību ar ES partneriem.

Diskriminācijas novēršanas politika

— Tiesību aktos un praksē garantēt, lai ikviena privātpersona varētu pilnībā izmantot cilvēktiesības un pamatbrīvības bez diskriminācijas un neatkarīgi no valodas, politiskajiem uzskatiem, dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pasaules uzskata, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas.

— Stiprināt centienus, lai pārskatītu mācību programmas un mācību grāmatas ar mērķi izskaust diskriminējošus mācību materiālus.

Minoritāšu tiesības, kultūras tiesības un minoritāšu aizsardzība

— Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, Mazākumtautību aizsardzības pamatkonvencijas principiem un atbilstīgi dalībvalstu paraugpraksei nodrošināt kultūras daudzveidību un veicināt mazākumtautību tiesību ievērošanu un aizsardzību.

— Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 1. protokolu garantēt mazākumtautību tiesisku aizsardzību, jo īpaši attiecībā uz īpašumtiesību izmantošanu.

Kultūras tiesības

— Uzlabot efektīvu piekļuvi radio un televīzijas pārraidēm ne tikai turku valodā, jo īpaši atceļot atlikušos juridiskos ierobežojumus.

— Pieņemt attiecīgus pasākumus to valodu mācīšanas atbalstam, kas nav turku valoda.

Situācija valsts austrumos un dienvidaustrumos

— Izstrādāt vispārēju pieeju, lai samazinātu reģionālas atšķirības, un jo īpaši uzlabotu situāciju Turcijas dienvidaustrumos nolūkā uzlabot saimnieciskās, sociālās un kultūras iespējas visiem Turcijas pilsoņiem, tostarp kurdu izcelsmes Turcijas pilsoņiem.

— Valsts dienvidaustrumos atcelt ciemu apsardzes sistēmu.

— Atbrīvot teritoriju no kājnieku mīnām.

Valsts iekšienē pārvietotas personas

— Ievērojot ieteikumus, ko sniedzis ANO ģenerālsekretāra īpašais pārstāvis valsts iekšienē pārvietotu personu jautājumos, veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai atvieglotu valsts iekšienē pārvietotu personu atgriešanos sākotnējā dzīvesvietā.

— Turpināt īstenot tiesību aktus to zaudējumu kompensāciju, ko izraisījis terorisms un cīņa pret terorismu. Nodrošināt taisnīgas un tūlītējas kompensācijas cietušajiem.

Reģionāli jautājumi un starptautiski pienākumi

Kipra

— Aktīvi atbalstīt centienus, lai īstenotu apstiprināto 8. jūlija procesu, kura rezultātā būtu jāpanāk vispārējs un ilgtspējīgs Kipras problēmas risinājums saistībā ar ANO sistēmu un atbilstīgi principiem, kas ir Eiropas Savienības pamatā, kā arī atbalstīt konkrētus pasākumus, kas veicinātu labvēlīgas gaisotnes radīšanu vispārēja risinājuma rašanai.

— Pilnībā īstenot protokolu, ar ko pielāgo Ankaras nolīgumu, ņemot vērā 10 jauno ES dalībvalstu pievienošanos, tostarp atcelt visus pašreizējos ierobežojumus kuģiem ar Kipras karogu un kuģiem, kurus izmanto tirdzniecībā Kiprā ([1]).

— Veikt konkrētus pasākumus, lai pēc iespējas drīz normalizētu Turcijas un visu ES dalībvalstu, tostarp Kipras Republikas divpusējās attiecības ([1]).

Robežstrīdu mierīgs atrisinājums

— Turpināt centienus risināt robežstrīdus saskaņā ar mierīga strīdu atrisinājuma principu, kas atbilst ANO hartai un, vajadzības gadījumā izmantojot Starptautiskās Tiesas jurisdikciju.

— Nepārprotami veicināt labas kaimiņattiecības; risināt jebkādas nesaskaņas ar kaimiņvalstīm; un atturēties no draudiem un darbībām, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt robežstrīdu mierīga risinājuma procesu.

Saistības saskaņā ar Asociācijas nolīgumu

— Nodrošināt to saistību izpildi, kuras valsts uzņēmusies saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, tostarp attiecībā uz muitas savienību.

Saimnieciskie kritēriji

— Turpināt īstenot piemērotu fiskālo un monetāro politiku, lai veiktu atbilstīgus pasākumus makroekonomiskās stabilitātes un prognozējamības saglabāšanai. Ieviest ilgtspējīgu un efektīvu sociālā nodrošinājuma sistēmu.

— Turpināt stiprināt ekonomikas politikas koordināciju starp dažādām iestādēm un politikas jomām, lai tautsaimniecībā izveidotu konsekventu un ilgtspējīgu ekonomikas politikas sistēmu.

— Turpināt valsts uzņēmumu privatizāciju.

— Turpināt tirgus liberalizāciju un cenu reformas, īpaši enerģētikas un lauksaimniecības jomā.

— Risināt darba tirgus nelīdzsvarotības problēmas. Šajā nolūkā pilnveidot veicināšanas struktūras un uzlabot darba tirgus elastību, lai palielinātu līdzdalību un nodarbinātību; uzlabot izglītības un profesionālo apmācību centienus, tādējādi sekmējot pāreju no lauksaimniecības uz pakalpojumu ekonomiku.

— Uzlabot uzņēmējdarbības vidi. Šajā nolūkā uzlabot saimnieciskās tiesas darbību un aizsargāt tirgus regulatīvo iestāžu neatkarību; pilnveidot bankrota procedūras, lai novērstu šķēršļus iziešanai no tirgus.

— Apzināt un ieviest līdzekļus ēnu ekonomikas problēmas risināšanai.

Spēja uzņemties dalības pienākumus

1. nodaļa: Brīva preču aprite

— Atcelt importa atļaujas vai licenču prasības, kā arī nesamērīgas sertifikācijas prasības attiecībā uz izstrādājumiem, kas nav lietoti mehāniskie transportlīdzekļi.

— Iesniegt Komisijai plānu importa atļauju atcelšanai lietotiem mehāniskiem transportlīdzekļiem.

— Pabeigt to pasākumu apzināšanu, kas ir pretrunā EK līguma 28. līdz 30. pantam, sagatavot plānu to atcelšanai, un ieviest savstarpējas atzīšanas klauzulu Turcijas tiesību sistēmā.

— Risināt neatrisināto jautājumu par normatīvo datu aizsardzību attiecībā uz farmaceitiskiem produktiem.

([1]) Skatīt arī Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu 2005. gada 21. septembra deklarāciju.

3. sadaļa: Tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība

— Iesniegt sīki izstrādātu stratēģiju, kurā ietverts visu to pasākumu grafiks, kas vajadzīgi saistībā ar tiesību aktu saskaņošanu un iestāžu spēju, lai nodrošinātu atbilstību šajā sadaļā ietvertajiem *acquis*.

— Turpināt *acquis* saskaņošanu attiecībā uz profesionālās kvalifikācijas savstarpēju atzīšanu, īpaši paredzot profesionālās atzīšanas procedūru, kas atšķiras no akadēmiskās atzīšanas, un pieņemot obligātās apmācības prasības, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu ([1]).

— Sākt saskaņot tiesību aktus ar *acquis* par pasta pakalpojumiem.

4. sadaļa: Kapitāla brīva aprite

— Turpināt atcelt ierobežojumus, kuri ietekmē ārvalstu tiešos ieguldījumus no ES.

— Sākt saskaņot ar *acquis* tiesību aktus par maksājumu sistēmām.

5. sadaļa: Publiskie iepirkumi

— Par iepirkumiem atbildīgajai organizācijai uzdot nodrošināt saskaņotu politiku un vadīt tās īstenošanu.

— Iesniegt vispārēju stratēģiju, kurā ietvertas visas reformas, kas ir vajadzīgas tiesību aktu saskaņošanai un iestāžu spēju veidošanai, lai nodrošinātu atbilstību *acquis*.

6. sadaļa: Tiesību akti par uzņēmējdarbību

— Pieņemt jauno Tirdzniecības kodeksu.

7. sadaļa: Intelektuālā īpašuma tiesības

— Uzlabot policijas, muitas un tiesībaizsardzības iestāžu spējas īstenot intelektuālā īpašuma tiesības, tostarp pastiprinot minēto struktūru savstarpēju koordināciju.

— Īpaši risināt jautājumus, kas saistīti ar preču zīmju viltošanu un pirātismu.

8. nodaļa. Konkurences politika

— Atbilstīgi *acquis* prasībām pieņemt tiesību aktu par valsts atbalstu un izveidot neatkarīgu valsts atbalsta pārraudzības iestādi, kas spēj pildīt spēkā esošās pārskatāmības saistības.

— Pabeigt un pieņemt tērauda rūpniecības pārstrukturēšanas valsts programmu atbilstīgi ES prasībām.

9. sadaļa: Finanšu pakalpojumi

— Turpināt saskaņošanu ar jaunajām kapitāla prasībām kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām un ar citām saistītām direktīvām (noguldījumu garantiju sistēma, darbības izbeigšana un pārstrukturēšana, finanšu konglomerāti un banku konti).

— Stiprināt saprātīgus uzraudzības standartus gan banku nozarē, gan ārpus banku finanšu nozarē izveidot neatkarīgu regulatīvu un pārraudzības iestādi apdrošināšanas un pensiju jomā.

10. sadaļa: Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi

— Pieņemt jaunu elektronisko sakaru likumu, kas saskaņots ar pašreizējo ES tiesisko regulējumu.

— Pabeigt ES tiesiskā regulējuma 2002. gadam galveno "sākotnējo apstākļu" pieņemšanu un īstenošanu.

— Turpināt tiesību aktu saskaņošanu audiovizuālās politikas jomā, jo īpaši attiecībā uz direktīvu par televīziju bez robežām.

11. sadaļa: Lauksaimniecība un lauku attīstība

— Izveidot *IPARD* aģentūru (Pirmspievienošanās palīdzības programma lauku attīstībai), kas akreditēta atbilstīgi ES prasībām.

([1]) OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1430/2007 (OV L 320, 6.12.2007., 3. lpp.).

— Atcelt ierobežojumus attiecībā uz liellopu gaļas, dzīvu liellopu un blakusproduktus tirdzniecību.

12. sadaļa: Pārtikas nekaitīgums, veterinārā un fitosanitārā politika

— Pieņemt pamatlikumu par pārtiku, barību un veterinārijas jautājumiem, kas atbilst ES prasībām un ļauj pabeigt ES *acquis* transponēšanu.

— Nodrošināt liellopu identifikācijas un reģistrācijas un to pārvietošanas reģistrācijas sistēmas darbību saskaņā ar ES *acquis* un sākt ieviest atbilstīgu sistēmu, lai izsekotu aitu un kazu pārvietošanu.

— Veikt vajadzīgos pasākumus, lai Pasaules dzīvnieku veselības organizācija atzītu Trāķijas reģionu par zonu, kurā nav mutes un nagu sērgas un kurā veic vakcināciju.

— Klasificēt visus pārtikas pārstrādes uzņēmumus pa kategorijām, balstoties uz ES *acquis*, un sagatavot valsts programmu tādu uzņēmumu modernizācijai.

13. sadaļa: Zivsaimniecība

— Nostiprināt administratīvās struktūras, īpaši izveidojot galveno struktūrvienību, kas ir atbildīga par visiem zivsaimniecības jautājumiem. Īpaša uzmanība jāpievērš arī zvejas inspekcijas un kontroles dienestu stiprināšanai.

— Pieņemt pārskatītos zvejas noteikumus, ievērojot ES prasības, tostarp resursu un flotes pārvaldības, kā arī inspekciju un kontroles jomā.

14. sadaļa: Transporta politika

— Pieņemt dzelzceļa pamatlikumu, lai pakāpeniski atvērtu Turcijas dzelzceļa transporta tirgu un paredzētu funkciju nošķiršanu saistībā ar infrastruktūras pārvaldīšanu un pakalpojumu sniegšanu.

— Turpināt saskaņot un īstenot jūrniecības nozares tiesību aktus, īpašu uzmanību pievēršot piesārņojuma efektīvai novēršanai. Turpināt nostiprināt jūrlietu pārvaldi, tostarp uzlabojot Turcijas flotes drošības rādītājus un īstenojot *acquis* jūras satiksmes drošības jomā.

— Aviācijas jomā rīkoties, lai rastu tehnisku risinājumu vajadzīgās saziņas nodrošināšanai, lai garantētu atbilstīgu lidojumu drošības līmeni Vidusjūras dienvidaustrumu reģionā.

— Iesaistīties procesā, kas vērsts uz "Kopienas izraudzīšanas" atzīšanu, un iesniegt skaidri definētu stratēģiju pakāpeniskai saskaņošanai ar *acquis* par vienoto Eiropas gaisa telpu.

— Saskaņot un īstenot Eiropas Civilās aviācijas konferences politikas paziņojuma attiecīgos noteikumus un īpatnības civilās aviācijas drošības jomā.

15. sadaļa: Enerģētika

— Turpināt tiesību aktu par iekšējo gāzes un elektrības tirgu un elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecību saskaņošanu ar *acquis* un īstenošanu, lai ņemtu vērā arī iespējamo dalību Enerģētikas kopienas līgumā. Nodrošināt gāzes pārvades taisnīgu un nediskriminējošu noteikumu īstenošanu.

— Turpināt attīstīt dažādu regulētāju iestāžu spējas un nodrošināt to neatkarību.

— Stiprināt administratīvās spējas un turpināt saskaņošanu energoefektivitātes jomā, veicināt augstas efektivitātes koģenerāciju un attīstīt atjaunojamus energoresursus transporta, elektrības un apkures/dzesēšanas jomā, kā arī noteikt piemērotus un vērienīgus mērķus un ierosmes.

— Pievienoties Kopējai lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu drošas pārvaldības un drošības konvencijai.

16. sadaļa: Nodokļi

— Veikt praktiskus pasākumus, lai būtiski samazinātu diskriminējošus nodokļus alkohola izstrādājumiem, importētai tabakai un importētām cigaretēm, kā arī sagatavot plānu, tajā norādot skaidrus atskaites punktus un to saskaņojot ar Komisiju, lai ātri atceltu vēl atlikušos diskriminējošus nodokļus.

— Saskaņot PVN un akcīzes nodokli, īpaši attiecībā uz struktūru un piemērojamām likmēm.

— Turpināt stiprināt un modernizēt nodokļu pārvaldību, tostarp tās informācijas tehnoloģiju nozari, lai uzlabotu atbilstību un nodokļu ieņēmumu iekasēšanu un samazinātu ēnu ekonomiku.

18. sadaļa: Statistika

— Savlaicīgi sagatavot galvenos valsts kontu rādītājus saskaņā ar *ESA 95*.

— Saskaņot metodiku un organizatorisko struktūru informācijas vākšanai un sniegt statistikas datus par lauksaimniecību saskaņā ar ES prasībām.

— Pabeigt uzņēmumu reģistra veidošanu.

19. sadaļa: Sociālā politika un nodarbinātība

— Paredzēt nosacījumus efektīvam sociālajam dialogam visos līmeņos, cita starpā pieņemot jaunus tiesību aktus, kas atceļ ierobežojošus noteikumus par arodbiedrību darbību, un nodrošinot arodbiedrību tiesību pilnīgu ievērošanu.

— Sniegt analīzi par nedeklarētu darbu Turcijā un sagatavot plānu problēmas risināšanai saistībā ar vispārēju rīcības plānu *acquis* izpildei visa darbaspēka interesēs.

— Pabeigt darbu ar kopīgā iekļaušanas memorandu (*JIM*) un kopīgā vērtējuma dokumentu par nodarbinātības politikas prioritātēm (*JAP*) un aktīvi īstenot abos dokumentos paredzētos turpmākos pasākumus.

20. sadaļa: Uzņēmumu un rūpniecības politika

— Pieņemt pārskatītu vispārēju rūpniecības politikas stratēģiju.

22. sadaļa: Reģionālā politika un strukturālo instrumentu koordinācija

— Stiprināt institucionālu struktūru veidošanu un nostiprināt administratīvās spējas programmu veidošanas, projektu sagatavošanas, uzraudzības, vērtēšanas un finanšu pārvaldības un kontroles jomās, īpaši nozaru ministriju līmenī, lai īstenotu ES pirmspievienošanās programmas, gatavojoties Kopienas kohēzijas politikas īstenošanai.

23. sadaļa: Tiesu iestādes un pamattiesības

— Stiprināt centienus saskaņot Turcijas tiesību aktus ar *acquis* attiecībā uz personas datu aizsardzību un izveidot neatkarīgu datu aizsardzības uzraudzības iestādi.

— Citas prioritātes skatīt iedaļā par politiskajiem kritērijiem.

24. sadaļa: Tiesiskums, brīvība un drošība

— Turpināt stiprināt visas tiesībaizsardzības iestādes un saskaņot to statusu un darbību ar Eiropas standartiem, tostarp attīstot iestāžu sadarbību. Pieņemt ētikas kodeksu un izveidot neatkarīgu un efektīvu sūdzību sistēmu, lai nodrošinātu lielāku atbildību attiecībā uz visām tiesībaizsardzības struktūrām.

— Turpināt centienus īstenot patvēruma un migrācijas valsts rīcības plānu (tostarp pieņemot attiecīgu programmu), palielināt nelegālas migrācijas apkarošanas spējas atbilstīgi starptautiskiem standartiem.

— Steidzami noslēgt nolīgumu ar ES par atpakaļuzņemšanu.

— Rezultatīvi veikt gatavošanos vispārēju tiesību aktu pieņemšanai par patvērumu saskaņā ar *acquis*, tostarp izveidojot patvēruma iestādi.

— Turpināt centienus īstenot integrētas robežu pārvaldības valsts rīcības plānu, tostarp definējot precīzu programmu. Būtu jāveic pasākumi, lai izveidotu jaunā robežu likuma īstenošanas iestādi.

— Īstenot valsts stratēģiju organizētās noziedzības apkarošanas jomā. Pastiprināt cīņu pret organizēto noziedzību, narkotikām, cilvēku tirdzniecību, krāpšanu, korupciju un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

26. sadaļa: Izglītība un kultūra

— Palielināt Mūžizglītības valsts aģentūras un valsts aģentūras Jaunatne administratīvās spējas, lai tās spētu tikt galā ar palielināto darba apjomu.

27. sadaļa: Vide

— Pieņemt vispārēju stratēģiju *acquis* pakāpeniskai transponēšanai, ieviešanai un īstenošanai, tostarp plānus vajadzīgo administratīvo spēju veidošanai valsts, reģionālā un vietējā mērogā un vajadzīgos finanšu līdzekļus, tajos norādot atskaites punktus un grafikus.

— Turpināt *acquis*, īpaši tādu horizontālu un pamata tiesību aktu kā vides ietekmes novērtējums, transponēšanu, ieviešanu un īstenošanu, ietverot pārrobežu aspektus, kā arī administratīvo spēju stiprināšanu.

— Pieņemt atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu.

28. sadaļa: Patērētāju un veselības aizsardzība

— Turpināt tiesību aktu saskaņošanu ar patērētāju un veselības aizsardzības *acquis*, tostarp tādās jomās kā asinis, audi un šūnas un tabaka, un nodrošināt atbilstīgas administratīvās struktūras un īstenošanas jaudas.

— Stiprināt tiesu spējas, tostarp ar apmācību palīdzību, lai nodrošinātu konsekvenci patērētāju jomas tiesību aktu interpretācijā.

29. sadaļa: Muitas savienība

— Saskaņot tiesību aktus par brīvajām zonām ar attiecīgo *acquis*, jo īpaši attiecībā uz noteikumiem par muitas kontroli un nodokļu revīziju.

— Stiprināt muitas pārvaldes īstenošanas spējas, īpaši saistībā ar cīņu pret nelikumīgu tirdzniecību un viltojumiem. Turpināt sagatavošanās darbus, lai nodrošinātu informācijas tehnoloģiju sistēmu savienojamību ar ES informācijas tehnoloģiju sistēmām.

— Atcelt atbrīvojumu no muitas nodokļiem precēm, uz kurām attiecas muitas savienība un kuras pārdod beznodokļu veikalos ceļotājiem, kas ierodas Turcijā.

30. sadaļa: Ārējās attiecības

— Pievienoties ES nostājai Pasaules tirdzniecības organizācijā saistībā ar Dohas Attīstības programmu un ESAO.

— Pabeigt saskaņošanu ar Eiropas Kopienas režīmu attiecībā uz vispārējo preferenču sistēmu (VPS).

— Turpināt centienus, lai noslēgtu vēl nenoslēgtos brīvās tirdzniecības nolīgumus ar trešām valstīm saskaņā ar *acquis*.

31. sadaļa: Ārpolitika, drošības politika un aizsardzības politika

— Turpināt pievienoties ES kopējām nostājām, deklarācijām, paziņojumiem un demaršiem saistībā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku (KĀDP).

— Saskaņot politiku attiecībā pret trešām valstīm un nostāju starptautiskajās organizācijās ar ES un tās dalībvalstu politiku un nostāju, tostarp attiecībā uz visu ES dalībvalstu dalību attiecīgajās organizācijās un tādos režīmos kā Vasenāras vienošanās.

32. sadaļa: Finanšu kontrole

— Pieņemt un atjaunināt valsts iekšējās finanšu kontroles (*PICF*) politikas dokumentu un no tā izrietošos *PICF* tiesību aktus.

— Pieņemt tiesību aktus, lai garantētu Turcijas Revīzijas palātas darbību atbilstīgi starptautisku organizāciju un augstāko revīzijas iestāžu (*INTOSAI*) standartiem un pamatnostādnēm.

— Izveidot neatkarīgu krāpšanas apkarošanas koordinācijas struktūru ES finanšu interešu aizsardzībai.

3.2. VIDĒJA TERMIŅA PRIORITĀTES

Saimnieciskie kritēriji

— Pabeigt privatizācijas programmu.

— Nodrošināt valsts finanšu ilgtspēju.

— Turpināt vispārējā izglītības un veselības līmeņa uzlabošanu, īpašu uzmanību veltot jaunajai paaudzei un sievietēm.

— Modernizēt valsts infrastruktūru, īpaši enerģētikas un transporta nozari, lai stiprinātu ekonomikas vispārējo konkurētspēju.

Spēja uzņemties dalības pienākumus

2. sadaļa: Darba ņēmēju brīva pārvietošanās

— Nodrošināt, lai valsts nodarbinātības dienestiem ir pietiekami resursi, lai garantētu dalību *EURES* (Eiropas Nodarbinātības dienesta) tīklā.

— Turpināt nostiprināt administratīvās struktūras, īpaši tās, kas paredzētas sociālā nodrošinājuma shēmu koordinācijai.

3. sadaļa: Tiesības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvība

— Turpināt atcelt ierobežojumus attiecībā uz tiesībām veikt uzņēmējdarbību un pārrobežu pakalpojumu sniegšanas brīvību.

— Turpināt pielīdzināšanu *acquis* par pasta pakalpojumiem.

— Turpināt pielīdzināšanu *acquis* par profesionālās kvalifikācijas savstarpēju atzīšanu un īpaši rīkoties, lai atceltu pilsonības prasības.

5. sadaļa: Publiskais iepirkums

— Īstenot publiskā iepirkuma stratēģiju.

— Veicināt elektronisku līdzekļu izmantošanu iepirkuma procedūrās.

6. sadaļa: Tiesību akti par uzņēmējdarbību

— Pieņemt vispārējas nozīmes finanšu pārskatu sistēmu uzņēmumu grāmatvedības un revīzijas jomā atbilstīgi ES standartiem.

— Noteikt stingrākas informācijas izpaušanas prasības. Konkrēti, pieņemt vispārīgas prasības uzņēmumiem arhivēt revidētas juridiskas vienības un konsolidētus finanšu pārskatus, lai tos darītu publiski pieejamus.

7. sadaļa: Intelektuālā īpašuma tiesības

— Turpināt saskaņošanu un nodrošināt intelektuālā īpašuma tiesību efektīvu piemērošanu.

8. nodaļa: Konkurences politika

— Saskaņot sekundāros tiesību aktus valsts atbalsta jomā.

— Nodrošināt pārskatāmību valsts atbalsta jomā atbilstīgi pašreizējām divpusējām saistībām. Informēt Kopienu par visām spēkā esošām atbalsta shēmām un iepriekš paziņot par jebkuru individuālu atbalstu, ko gatavojas piešķirt.

10. sadaļa: Informācijas sabiedrība un plašsaziņas līdzekļi

— Turpināt *acquis* transponēšanu un īstenošanu elektronisko sakaru nozarē un sagatavoties tirgu pilnīgai liberalizācijai.

— Turpināt saskaņot ar *acquis* audiovizuālajā jomā un nostiprināt regulētājas iestādes neatkarību un administratīvās spējas.

11. sadaļa: Lauksaimniecība un lauku attīstība

— Turpināt izstrādāt identifikācijas sistēmu zemei un lauksaimnieku reģistrācijas valsts sistēmu, lai gatavotos lauksaimniecības zemes kontrolei.

— Sākt sagatavošanas darbu eksperimentālu pasākumu īstenošanai saistībā ar vidi un laukiem, lai nākotnē ieviestu ar lauksaimniecību saistītus vides pasākumus.

12. sadaļa: Pārtikas nekaitīgums, veterinārā un fitosanitārā politika

— Pieņemt dzīvnieku slimību kontroles pasākumus un izstrādāt slimības apkarošanas plānus, ja tas ir pamatots ar dzīvnieku veselības stāvokli.

— Palielināt laboratoriju un kontroles spējas pārtikas nekaitīguma, veterinārijas un fitosanitārijas jomā, īpaši saistībā ar etalonlaboratorijām, atlikumu testēšanu (ieskaitot kontroles plānus) un paraugu ņemšanas procedūrām.

— Saskaņot tiesību aktus par transmisīvajām sūkļveida encefalopātijām (TSE) un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un sākt vajadzīgās vākšanas un apstrādes sistēmas veidošanu.

13. sadaļa: Zivsaimniecība

— Izveidot uzticamu krājumu novērtēšanas sistēmu, lai sniegtu precīzu informāciju par jūras resursiem.

— Pielāgot pašreizējo flotes reģistru ES prasībām.

14. sadaļa: Transporta politika

— Turpināt normatīvo un administratīvo saskaņošanu ar transporta *acquis*, īpaši saistībā ar autotransportu un lidojumu drošību.

— Stiprināt ES *acquis* īstenošanas spējas, tostarp kontroles pasākumus, saskaņā ar ES standartiem.

15. sadaļa: Enerģētika

— Nodrošināt konkurētspējīga iekšējā enerģijas tirgus izveidi atbilstīgi direktīvām par elektroenerģiju un gāzi. Turpināt stiprināt administratīvās un regulatīvās struktūras, kas ir vajadzīgas, lai enerģijas tirgus darbotos un būtu konkurētspējīgs.

— Pieņemt tādu kodolenerģijas likumu, kas garantē augstu kodoldrošības līmeni atbilstīgi ES standartiem.

16. sadaļa: Nodokļi

— Turpināt saskaņot akcīzes nodokļus un PVN, īpaši saistībā ar atskaitījumiem, atbrīvojumiem, īpašām shēmām, nodokļu atmaksāšanu un samazinātu likmju piemērošanu.

18. sadaļa: Statistika

— Stiprināt *Turkstat* koordinācijas funkcijas un palielināt administratīvās spējas, lai nodrošinātu datu savlaicīgu vākšanu, apstrādi un izplatīšanu.

19. sadaļa: Sociālā politika un nodarbinātība

— Sadarbībā ar sociālajiem partneriem turpināt *acquis* transponēšanu un stiprināt saistītās administratīvās un izpildes struktūras, tostarp darba inspekcijas.

— Palielināt spējas, lai novērtētu un pārraudzītu darba tirgu un sociālās norises un risinātu strukturālas problēmas.

21. sadaļa: Eiropas komunikāciju tīkli

— Piešķirt prioritāti projektiem, kas apzināti transporta infrastruktūras vajadzību novērtējumā (*TINA*), un Eiropas Kopienas enerģētikas tīklu pamatnostādnēs uzskaitītajiem projektiem, kas vērsti kopēju interešu īstenošanai.

22. sadaļa: Reģionālā politika un struktūrpolitikas instrumentu koordinācija

— Centrālā, reģionālā un vietējā mērogā izveidot administratīvas jaudas nākotnē paredzamās Kopienas kohēzijas politikas īstenošanai.

24. sadaļa: Tiesiskums, brīvība un drošība

— Paātrināt centienus izveidot integrētu robežu pārvaldības sistēmu atbilstoši *acquis*, balstoties uz stingru koordināciju starp aģentūrām un darbinieku profesionalitāti, ietverot *inter alia* sākotnējās pārbaudes mehānismu, lai apzinātu personas, kuram ir vajadzīga starptautiska aizsardzība uz robežām.

— Turpināt saskaņošanu ar *acquis* patvēruma jomā, jo īpaši atceļot ģeogrāfiskos ierobežojumus attiecībā uz Ženēvas konvenciju un pastiprinot aizsardzību, sociālo atbalstu un bēgļu integrācijas pasākumus.

— Nodrošināt Turcijas tiesību aktu atbilstību *acquis* civillietās un nostiprināt tiesu iestāžu spējas, lai piemērotu *acquis*.

27. sadaļa: Vide

— Turpināt to *acquis* transponēšanu un īstenošanu, kuri attiecas uz pamata tiesību aktiem, starptautiskām vides konvencijām un tiesību aktiem par dabas aizsardzību, ūdens kvalitāti, ķīmiskām vielām, rūpniecisku piesārņojumu un risku pārvaldību un atkritumu apsaimniekošanu.

— Tiekties ietvert vides prasības citu nozaru politikā.

28. sadaļa: Patērētāju un veselības aizsardzība

— Nodrošināt augstu aizsardzības līmeni, efektīvi piemērojot patērētāju aizsardzības noteikumus un iesaistot attiecīgas patērētāju organizācijas.

— Garīgās veselības jomā kā alternatīvu ievietošanai ārstniecības iestādēs izstrādāt uz kopienu balstītus pakalpojumus un nodrošināt, ka garīgās veselības aprūpei piešķir pietiekamus finanšu līdzekļus.

29. sadaļa: Muitas savienība

— Pabeigt muitas tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz divējāda lietojuma precēm un tehnoloģijām, prekursoriem, kā arī viltotām un pirātiskām precēm.

32. sadaļa: Finanšu kontrole

— Saskaņot Turcijas krimināllikumu ar Konvenciju par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (*PIF* konvencija) un tās protokoliem.

4. PLĀNOŠANA

Finansiālās palīdzības pieejamību pievienošanās partnerībā apzinātajām prioritātēm nodrošinās, izmantojot divus finanšu instrumentus: programmas, kas pieņemtas līdz 2006. gadam un tā laikā, īstenos saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2500/2001 (2001. gada 17. decembris) par pirmspievienošanās finansiālo palīdzību Turcijai [1]. Programmas un projektus, kas pieņemti kopš 2007. gada, īstenos saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1085/2006. Saskaņā ar abiem instrumentiem Komisija ir pieņēmusi vai attiecīgi pieņems lēmumus par finansējumu, un pēc tam tiks noslēgti finansēšanas nolīgumi, ko parakstīs Komisija un Turcija. Finansēšanas nolīgumi ir konkrētu programmu īstenošanas juridiskais pamats.

Turcijai ir pieejams arī finansējums no daudzvalstu un horizontālajām programmām.

[1] OV L 342, 27.12.2001., 1. lpp. Regula atcelta ar Regulu (EK) Nr. 1085/2006.

5. **NOSACĪJUMU KOPUMS**

Kopienas palīdzība projektu finansēšanā, izmantojot pirmspievienošanās instrumentus, tiek sniegta ar nosacījumu, ka Turcija pilda saistības atbilstīgi EK un Turcijas nolīgumiem, tostarp Muitas savienības Lēmumam 1/95 un citiem lēmumiem, veic turpmākus konkrētus pasākumus, lai efektīvi izpildītu Kopenhāgenas kritērijus, un jo īpaši, lai sekmētu šīs pārskatītās pievienošanās partnerības īpašo prioritāšu izpildi.

Minēto vispārīgo nosacījumu neievērošanas gadījumā Padome var pieņemt lēmumu par finansiālā atbalsta pārtraukšanu, pamatojoties uz Regulu (EK) Nr. 2500/2001 vai 21. pantu Regulā (EK) Nr. 1085/2006. Īpaši nosacījumi ir iekļauti arī individuālajās gada programmās. Lēmumam par finansējumu sekos ar Turciju parakstīts finansēšanas nolīgums.

6. **PĀRRAUDZĪBA**

Pievienošanās partnerības īstenošanu pārbauda, izmantojot mehānismus, kas izveidoti saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, un vajadzības gadījumā izmantojot Komisijas progresa ziņojumus.

Asociācijas nolīguma apakškomitejas nodrošina iespēju pārskatīt pievienošanās partnerības prioritāšu īstenošanu un panākumus attiecībā uz tiesību aktu tuvināšanu, īstenošanu un izpildi. Asociācijas komiteja apspriež vispārējas norises, panākumus un problēmas Pievienošanās partnerības prioritāšu izpildē, kā arī konkrētākus jautājumus, ko tai nodod apakškomitejas.

Pirmspievienošanās finansiālās palīdzības programmas pārraudzību kopā veic Turcija un Komisija, izmantojot Apvienoto pārraudzības komiteju (*JMC*)/*IPA* pārraudzības komiteju. Lai nodrošinātu pārraudzības efektivitāti, projektos, ko finansē saskaņā ar katru finansējuma nolīgumu, ir jāiekļauj pārbaudāmi un novērtējami sasniegumu rādītāji. Uz tādiem rādītājiem balstīta pārraudzība palīdzēs Komisijai, *JMC*/*IPA* pārraudzības komitejai un Turcijai programmu pārorientēšanā, ja nepieciešams, un jaunu programmu veidošanā. *JMC*/*IPA* pārraudzības komiteja nodrošina, lai darbības, ko finansē saskaņā ar pirmspievienošanās programmām, atbilst Pievienošanās partnerībai.

Pievienošanās partnerībā turpinās izdarīt vajadzīgos pielāgojumus saskaņā ar 2. pantu Regulā (EK) Nr. 390/2001.